

GAZETA TRANSILVANIEI

Abonamentul: pentru Austro-Ungaria pe un an 24 cor.; pe 1/2 an 12 cor.; pe 3 luni 6 cor., pentru România și streindtate pe un an 40 lei; pe 1/2 an 20 lei.

ZIAR POLITIC NAȚIONAL.

Apare seara, în fiecare zi de lucru.

Redacția și administrația: Strada Prundului Nr. 15. Insetările se primesc la administrație. Prețul după tarif și învoială Manuscrisele nu se înapoiază. TELEFON Nr. 226.

Semnele timpului.

Ca o urmare a războiului actual va fi a se considera și faptul, că antagonismul secular dintre rasa germană și maghiară dispăre succesiv, făcând loc unei apropieri din ce în ce mai pronunțate pe toate terenele vieții publice.

În presa maghiară s'a accentuat în timpul din urmă cu deosebită satisfacție, că în Germania s'a început o propagandă stăruitoare cu scop de a face pe Maghiarii cunoscuți publicului de acolo. În programul acestei propagande intră aranjarea sistematică a cursurilor de limbă maghiară, prelegeri despre literatura și arta ungurească, schimb între profesorii și studenții universitari și chiar între ziariștii germani și maghiari. În fruntea acestei acțiuni se găsesc oameni de greutate dintre somitățile recunoscute ale vieții politice și sociale germane.

Acțiunea inițiată de „Societatea maghiară din Berlin“ a fost în timpul din urmă îmbrățișată și sprijinită de o grupare puternică și extinsă ca „Reichsdeutsche Waffenbrüderliche Vereinigung“, care dispune de forțe și mijloace însemnate spre a-i asigura reușita deplină.

Interesul pentru chestia maghiară a fost alimentat și prin scrierile lui Naumann și prin acțiunea lui privitoare la înțelegerea Europei Centrale din viitor sub egemonie germană. Acest plan epocal, care ne privește de aproape, a fost întâmpinat cu sentimente variate din partea Maghiarilor. Bucuria pentru o apropiere și legătură mai strânsă între neamul lor și între eroicul popor al filozofilor și poezilor, nu a putut înlătura nici micșora teamă, ce s'a furigat în sufletul multora, că în cazul realizării acestui plan celebru, limba și cultura maghiară va fi oprimată de cea germană. Maghiarii vrând nevrând vor trebui să învețe limba germană mai bine decât până acum și chiar dacă nu vor uita cu totul limba maghiară, aceasta va începe totuși să tănjească cu timpul, pierzându-și puterea dă-

tătoare de viață. Bilingvismul, care se va introduce și în școlile lor sau pe care-l vor impune relațiile economice și industriale cu Germania, dă compatrioților noștri prilej de a se neliniști în gândul lor și de a începe să înțeleagă, că ceea ce au cerut ei până acum și persistă încă a cere chiar dela școlile noastre populare, poate să devină un pericol apropiat și pentru școlile lor.

De aceea se gândesc cu vădită îngrijorare la urmările, pe cari realizarea eventuală a ideii lui Naumann, le va avea asupra culturii specifice ungurești.

Unii caută însă mângâiere în faptul, că niciodată în trecut nu a fost limba maghiară, scutită de influența altor limbi. A împrumutat în cursul dezvoltării sale istorice multe elemente din cultura altor limbi și popoare; dar pentru aceea și-a păstrat țesătura ei străveche, care o deosebește de toate limbile europene. Nici limba germană nu va putea să prindă în sufletul familiilor și școlilor ungurești rădăcini atât de adânci, încât să le poată desbrăca pe acestea ca totul de caracterul lor unguresc. Profesorii limbilor moderne constată pe baza propriei lor experiențe, că învățământul unei limbi străine, prin continua asemănare cu elementele și formele limbii materne, contribuie ca aceasta să devină mai flexibilă, mai puternică și mai expresivă. Ar fi chiar de dorit — spun mai departe cei avertizați la diferite argumente de rătăcire — ca în fiecare categorie socială să se găsească cât mai mulți inși, cari în ocupațiunile lor să poată primi repede cunoștințele de limbă de prețioasă schimbărilor și înnoirilor bune din lume. Spre scopul acesta limba germană a fost și până acum cea mai potrivită, căci în literatura ei orice idee de cultură și progres și-a găsit repede terenul prielnic. După război vor veni în Ungaria mulți economi, industriași, comercianți, savanți și profesori germani, în're cari se vor găsi și unii doritori de a învăța limba maghiară, iar din Ungaria se vor duce și mai mulți să primească și să aducă învățătura dela Nemți. De aceea Ungurii

trebuie să învețe bine limba germană, ca ajungând în contact cu Germanii, să-i poată dobori curând „din catedra închipuirii lor trufoase“.

Dar unde să învețe tinerii maghiarii limba germană? se întreabă d. Szöllösi István. Și răspunde imediat: În școala secundară și în — Germania Școala populară și căminul copiilor cari o cercetază să rămână exclusiv locul de adăpost al limbii maghiare!

Lată-i deci pe compatrioții noștri susținând și apărând un punct de vedere corect, pentru validitatea cărui au luptat și luptă zadarnic toți susținătorii și conducătorii școlilor noastre dela 1879 până în ziua de astăzi. Dacă pentru Unguri se admite, că școala populară trebuie să fie exclusiv locul de adăpost al limbii maghiare, cel mai elementar simț de dreptate pretinde validitatea și respectarea acestui principiu pedagogic și față de școala populară a altor neamuri. *Quod uni iustum, alteri aequum.* Cei ce au urechi de auzit, să audă!

Execul împrumutului de război răsesc. Din Stockholm se depeșază: Împrumutul de război pe care Rusia l-a făcut în interiorul țării a eșuat. Din 2000 de milioane ruble, publicul a subscris numai 500 milioane. 1500. Șaman în sacul bănelor.

Dorințele Sârbiei. Din Lugano se comunică ziarului „Zeit“ în Viena: Pasiei s'a pronunțat, că Sârbia e aplicată a recunoaște Italiei rolul preponderant în Marea Adriatică, dacă Sârbiei i se va acorda un port lângă Adria. Presa italiană chitează veselă propunerea lui Pasiei și concede cu dragă înțelegere Sârbiei o esere la Adria — pe socoteala Austriei...

Curat socoteală — fără birtaș...

Pregătirile Rusiei pentru un lung război. „Zürcher Post“ anunță din Petersburg:

După cum rețesă din diferite surse pentru lăfărea materialului de război Rusiei din partea aliaților săi stabilită termenul de 1 Iulie 1917. Statul major rus afirmă, că războiul va fi continuat și în anul viitor.

Nuvelele lui Gane.

Când am aflat, că bătrânul scriitor moldovean a murit, m'am gândit, cu duioșie la copilăria mea.

Silenciile din internat ni-au răsarit în minte, din ceata viorie și zimbătoare a trecutului. Serile lungi de iarnă, când răsfoiam nuvelele lui Gane, după ce isprăvisem cu rezolvirea atâtor incurcate probleme din matematici.

Domnița Ruxandra... Adușă... Pețrea Dascăl... Imi treceau prin minte într-o lungă deflație solutându-mă, cu un gest prietenesc de cunoscuti vechi... până la Ion Urdilă, pe lângă care treceau fetele oacheșe și bălăi, și sbușdu, se hărjoneau de le săltau sânușile și el le privea cu ochii săi șterși, ca un filosof, ce nu-și bate capul, cu asemenea nimicuri!...

Cine a fost fata aceea frumoasă? Ilina... da, imi aduc aminte.

Cum am prins a răsfoi prin filele atât de scumpe odinioară, imi vine așa un dor să mă recitesc paginile vechi, să recunosc sublinierile din vremea întâiei tinereți.

D-l Iorga însă, care li compără, cu atâtă dreptate, pe N. Gane cu Turghenevi, și admirându-l meritul de a fi

1) N. Gane: nuvele III. 42.
2) N. Iorga: Schițe din literatura română. II. 114.

reprodus — alături de Slavici — „adevărat și cald viașca poporului românesc, și pe care generația trecută o parodiase în sentimentul ridicole — zdrobitoare, în paginile ce umeauză romanțismul din câteva nuvele istorice.

Fără îndoială, d-l Iorga are toată dreptatea, lucru pe care li recunoaște, mai târziu, însuși N. Gane, vorbind de „Fluierul lui Ștefan“, întâia lui nuvelă, pe care a prezentat-o „Luceafărul“: „Pe atunci“ eram de un lirism așa de grozav!...

Dar — întreabăm noi: — cine nu e de un lirism grozav, pe vremea tinereții? (Nu scriea chiar d-l Iorga poezii „pe atunci“?)

Acesta e motivul principal pentru care nuvelele lui Gane vor fi, întotdeauna cea mai distractivă și folositoare lectură, pentru tinerime.

Mi-ar plăcea mult, să am odată deplină liniște sufletească — azi nu putem vorbi de așa ceva — pentru a reciti, într-o după amiază de vară, sau chiar într-o lungă seară de iarnă: nuvelele lui Gane.

Aș împrumuta, cu acest prilej, ochii pierduți din vremea întâiei tinereți, aș lua, cu mare ușurință, peste micile rătăcirii romantice ale

3) Ibid. 106.
4) N. Gane: Păcate mărturisite, p. 277.

Orfelinatul Uniunii femeilor române din Ungaria.

Mulți erau nedumeriți de ținuta femeilor române în ceea ce privește problema Orfelinatelor noastre. Se găseau de aceea, cari credeau că în fața frumoaselor colecte adunate pentru orfelinatele dela Blaj și Sibiu, femeile române vor abandona idea Orfelinatului lor, înăbușându-l într-o geloasă resignare. Erau alții de părerea că întrucât cele două Orfelinate au de patroni pe reprezentanții celei mai puternice instituții a noastre, pe reprezentanții bisericii, femeilor române nu le rămâne alta, decât să capituleze în fața acestor factori incredințând și educarea fetitelor consistoarelor dela Sibiu și Blaj.

Mai neorientată se găsea de bunăsimă mulțimea mare a femeilor române, care știa că „Uniunea fem. rom. din Ungaria“ și-a înscris între problemele sale capitale și crearea Marelui Său Orfelinat, problemă — accentuată la toate ocaziile mai deseamă din viața „Uniunii“ — care acum prin forța împrejurărilor își vedea tot mai îndepărtată realizarea sa. De aceea femeile române așteptau cu vântul hotărâtor al Centrului, doriau lămurirea ținutei din partea Comitetului „Uniunii“.

Iar clarificarea ținutei Comitetului, nu putea fi alta decât cea dorită de toate femeile române din această patrie, de a-și vedea și ele întruchipată vechea lor dorință *Orfelinatul Cel Mare*. Comitetul a dat signalul de acțiune pentru a realiza înființarea Orfelinatului, dovedindu-se conștii de marile probleme ce incumbă acum și pe viitor femeii române, vrednică pentru a întâmpina cu fruntea ridicată toate obstacolele ce le va întâlni.

Sedința Comitetului „Uniunii“ din 21 Aprilie înseamnă pentru femeile române o pagină luminoasă. Căci atunci s'a cumpănit greutatea situației cu puterea de muncă, cu dragostea de neamul din care face parte femeia română. S'au

cumpănit și măsurat, s'au numărat și înșirat piedecile și obstacolele de întâmpinat, și cu toată mulțimea lor a învins dragostea femeii române de a contribui și ea în aceste grele vremuri la alinarea durerilor fiilor săi.

Prin adânc simțitul *Apel* al d-nei președintă a „Uniunii femeilor române din Ungaria“ *Maria B. Băulescu* se cheamă Reuniunile și femeile române la lucru. Ca dorința lor să devină trup, se invită la luptă (voluntară) pentru o cauză atât de nobilă și sfântă, cum e cea urmărită de „Uniune“: „Onorate Reuniuni! Dragi surori române din orașe și din sate, faceți-Vă apostolii și propovăduitorii cauzei noastre, ca să înălțăm demnitatea femeii, căci ea a dat naștere acestei idei, (sc. a Orfelinatului) care acum rodește atât de binefăcător...“

Din *Apel* transpiră voința ca femeia română să se facă vrednică de soldații români, cari au umit lumea cu vitejii lor pe toate fronturile: ca și ea să-și închine puterile patriei, voind să fie luptătoare între hotarele ei, făcându-se vrednică de soldații duși din țară...

Femeia română, voiește să arate, că acțiunea caritativă, care atât de des s'a început și adus la îndeplinire prin ajutorul și inițiativa sa, la toate zilele mari, — e capabilă și de o operă mai mare, mai intensivă la care se cere cooperarea statornică a tuturor, cum e problema Orfelinatelor.

Mai rezultă din apel necesitatea ca — dacă de educația băieților se interesează atât de mult centrele celor două metropolii ale noastre — să-și spună cuvântul hotărâtor în educația fetitelor — femeia.

Ca să dea atât nutremântul fizic cât și pe cel sufletesc ea însăși pe simplul motiv, că e mai natural mai psihologic și pedagogic, a se lăsa femeilor, grija fiicilor lor.

Că femeia română fică credincioasă bisericii în care s'a născut, vrea să-și întindă cu aceeași ali-

Limba lui dulce, ca a tuturor scriitorilor moldoveni — nu e oare acolo mina de aur cea mai abundentă a talentelor noastre? — lăveșăntă subțere idilice, fără a se avânta, decât doar cu prilejul întâiei încercări de a r'p, spre subiecte mai nebuloase.

Zgudușii mari, isbențane, cântate cu atâtă zor și de generațiile scriitorilor noștri de mai târziu — lipsesc cu totul în volumul lui N. Gane, care a trăit și a muncit modest și retras, ferindu-se, cu grijă de orice reclamă supărătoare, lucru tocmai puțin obișnuit, în anatele, mai mult sau mai puțin literare, a generației de epigoni-titani, ce s'a succedat în Țara românească.

N. Gane, prin această notă distinctivă a sa, s'a apropiat foarte mult de sufletul nostru al ardelenilor; limbajul lui e clar, ca valoarea unui păruș de munte, prin cari întrevezi toate petricile slavei.

Oricare licean, oricare d-șoară dela sate li poate citi, neasemănat mai ușor, ca pe mulți autori români moderni de dinco, pe cari nu-i înțeleg,

După Al. Pet'ffi.

Fantazia mea. (II)

Câte minciuni
Nu-s condamnat
S'aud câte-odată!
C'a mea fantazie
Să sboare nu știe,
Că umblă frumos
Dar pururi pe jos;
Că nu e în stare
Spre soare să sboare.
—Da, umblă pe vine
Când li convine,
Ba și subț pământ
Se vâră cu mine;
Ca un scafandru
Coboară 'ndrășneț,
Cu-al morții dispreț,
In a inimii mare:
Se scoată din fundu-i
Mărgăritare
Dar cât ce i-am spus:
„Sboară pe sus!“
Spre ceruri o ia
Și-atuncia arare
Priveghitoare
Se cânte ca ea!
Și de-o silesc:
„Și mai în sus!“

Vulturii-alungă,
Cari toți obosesc,
Când închipuirea
Mi-i pune pe fugă.
Se'ntrece în sbor
Cu cel mai ușor
Și mai înalt nor.
Dar nici lâng'acesta
Mult nu întărzie,
O 'mpunge nebună
Spre bolt'azurie
Și dacă cumva
Tocmai atunci-i
Eclipsă de soare:
Fulger răsare
De cealaltă parte,
C'un zimbet ștrengar
Li privește în față
Și soarele iar
In vâpăi se resfață.
Dar închipuirea-mi
E fără repaș,
S'avântă pe steaua
Ultimă'n haos
Și unde 'ncețază
Tot ce viază,
Puterea-i divină
Lumi nouă creiază

S. Tamba.

Români, subscrieți la al 4-lea împrumut de război!

ovărgitoare stricte de tot. Ce a rămas încă consumabil s-a confiscat, iar prăvălia negustorului speculant a fost închisă pentru totdeauna.

Un atentat eşuat asupra unui ambasador. Agentura telegrafică din Petersburg a anunţat din Teheran: Un individ cu numele Deschemat hay a încercat un atentat în contra ambasadorului austro-ungar, contele Logothatti. Ambasadorul nu a fost rănit.

Mare incendiu. Edificiul financiar şi edificul poliţiei din Sotorajja-Ujhely a căzut ieri prădă unui incendiu împreună cu edificiile învecinate. Flăcările au mistuit toate aceste poliţii până la anul 1912 şi toate acestea de dare până la anul 1906.

Desertor. Ziharia Ghimbăşan născut aici la anul 1888 şi aparţinător tot aici la Braşov glăsoasă în regimentul de infanterie Nr. 2, ces, şi reg. a trecut în România şi din această cauză a fost declarat de desertor. Magistratul oraşesc.

Prinţul Carol şi Cincinat Pavelescu. Aceste două epigrameşti Pavelescu este foarte agreabil în societatea elitei din finala unde are funcţiunea sa de jucător. Improvizările lui s-au făcut cântec şi peste hotarele Regatului, la noi de pildă. Auzind se vede Prinţul Carol de faima lui Pavelescu, ocazional a indicat cuvintele de mai la vale spunându-i: »dă-mi faci din aceste cuvinte o epigramă în formă de Lied ştănuia sic şi eu, că te pricepi. Cuvintele ce îţi indicase Prinţul erau următoarele: plapumă - fistic - tact - ră - calic - furfurie - mangal - madrigal - fistichie. Peste câteva timp îmi prezintă Pavelescu următoarea epigramă Prinţului:

Postul singur sta sub plapumă, Măncase în seara cea un fistic, Şi chema muza, ce-î zicea »tact mă!«, »Pot eu să mă cobor la un calic?«...

»Nai nici măcar un cor pe furfurie«, »Şi nici cărbuni în soba de mangal!«, »Şi totuşi o să-ţi fac un madrigal!«, »O muza mea cu rochie fistichie!«

Aflându-se odată la d-na Cantuzino la ceal îl s'au indicat iarăşi următoarele cuvinte: cea - turdă - rot - burdă, şi i s'a spus, că până vor termina t'fi ce'au, trebuie să fie şi epigrama gata. Eată-o:

Chiar dacă nu-mi-a-ţi da un ceai. Ca prăjituri cu rom şi turdă. Mă simt aicea ca într un rai. Şi sunt doar suflet fără burdă...

O declaraţie a lui Leoncavallo. Compozitorul italian fiind atacat pentru germanofismul său face următoarea caracteristică declaraţie publică pe care o reproduce »Neues Wiener Journal«:

Eu am scris pe »Roland von Berlin« (opera compozitorului făcută la invitaţie împăratului Germaniei) într-un timp când împăratul Wilhelm era încă pacifist şi făcea pe ocrotitorul, peică, într-un timp când poporul Italiei îl serbătorea încă pe stradele Romei şi pe lagunele Venetiei. Decând m'a rugat împăratul să-i compun această operă am trecut zece ani, în care timp am compus încă »Bohema« şi »Zaza« Pentru »Roland« nu am primit nici un centesimo(?)

Când a căzut prima granată germană asupra catedralei dela Reims eu am fost singurul, care am protestat telegrafic contra acestei insulte a artei şi umanităţii. Ştiam ce fac, şi urmarea am prevăzută. În 120 teatre din Germania şi Austria au fost boicotate toate operele mele. Işi poate orişicine lecţiunii ce pagubă am îndurat în urma aceasta. Dar totuşi nu m'a durat...

Convenţia literară între Germania şi Italia desfiinţată. Din Berlin se anunţă, că itaşa a decunţat Germaniei convenţia ce există între aceste două ţări în scopul scuturii reciproce a operelor de artă şi literatură. Convenţia va eşi din vigoare cu 23 1917.

Rasputin asasinat? Din Bucureşti se depează la Berlin, că Intimul Tarului, părintele Rasputin care exercita o influenţă nemărginită asupra Tarului, determinându-l după p'aurile sale în toate acţiunile, ar fi fost asasinat.

Institutul grafic Anca din Gherla-Szamosujvár ne anunţă, că a preluat fabrica cea mai veche şi perfect asortată cu vestiminte şi tot felul de recvisile bisericesti (crucă, potire, prapori etc). Stimăţil noştri preoţi sunt rugaţi, ca să îndume pe credincioşii noştri spre a procura pe seama bisericilor astfel de vestiminte şi recvisite. »Impunibile de faţă, când credincioşii români să strâng mai mult ca oricând în jurul sfintei biserici, căutând mântuire şi întărire, sunt cele mai potrivite pentru a face astfel de daruri pe seama bisericii pentru relatoarcerea sămănătoasă acasă a celor plecaţi în ră-

bolu sau pentru pomenirea de vece celor căzuţi pe câmpul de onoare.

Institutul grafic Anca trimite, la cerere, gratis, mostre în indicarea preţurilor, apelând în scopul indicat la sprijinul onorabil noastre preoţi mi

O poruncă-neascultată. După ce porunca generalului Maxwell de a se preda au stăţililor militare toate armele şi muniţiile din Irlanda nu a implinit-o mai nimeni, prin decret regal s-a oprit purtarea de arme în Irlanda.

Apollo-Bio. Program pentru Luni şi Marti. »Apostolul« poem dramatic în 4 acte după opera de acelaşi nume alui Pet. Šol. - Valea Kampi (Vederl), Albert ca Glem (Umorescă). Talaro sau omul cu ochii verzi, dramă detectivă în 3 acte uriaşe,

Pentru popularizarea împrumutului.

Cât costă obligaţiile? Preţul unei obligaţii de împrumut de război, cumpărând-o în restimpul dintre 6 Maiu până la 23 Maiu, ea costă - socotindu-se cametele interimale - 97 coroane 50 flieri.

Sunt obligaţii şi câte de 50 coroane. Atăta face adică suma cea mai mică, cu care putea lua parte la semnarea împrumutului de război. Preţul unei obligaţii de 50 coroane dacă o cumpărăm în răstimpul dintre 6 Maiu până la 23 Maiu, costă 48 coroane 75 flieri. Preţul obligaţiilor de câte 1000, 5000 şi 10.000 coroane aşa îl socotim că fiecare obligaţie o împărţim în obligaţii de câte 100 coroane, şi luăm preţul unei obligaţii de câte 100 coroane de atâtea ori, câte obligaţii de 100 coroane voim să cumpărăm. La notare nu se plăteşte deloc nici un premiu.

Câtă dobândă plăteşte statul. Obligaţiile aduc camete de 6 procente după valoarea lor nominală, ceea ce vrea să zică, că dobânda după o obligaţie de valoare nominală de 100 coroane face la an 6 coroane. Fiindcă însă cum a rată punctul 5 pentru o obligaţie de 100 coroane se plăteşte mai puţin de 100 coroane, obligaţiile de fapt aduc un venit nu de 6 procente, ci 6-18 procente.

După aceste hârtii de valoare statul plăteşte camete decursiv, începând din 1 Maiu anul curent în fiecare an la 1 Maiu şi 1 Noemvrie, deci în 2 rate decursiv. Dobânda dintr-o primeşti deci deja în 1 Nov. 1916 După camete ai să mergi în persoană, tot după fiecare jumătate de an, ori să trimiţi pe cineva acolo, unde ţi-ai cumpărat obligaţiile, ducând cu tine obligaţia, iar în acest loc dintre cvitantele înainte alturate obligaţiei - care se numesc cupoane - despre cametele d'pă o jumătate de an, se tale cuponul, care se referă la cametele aspirate, îţi plăteşte fa schimb dobânda şi îţi renapoleşte obligaţia. Cupoanele se schimbă şi la perceptorat ori la caselle poşteli.

Statul plăteşte proprietarului obligaţiei de război, întocmai ca în caz de abdicare preşii capitalului obligaţiei de război, fără să detragă deloc vre-o dare, pentru umbre ori alte taxe, fie ele acum prescise sau introduse în viitor la noi în Ungari.

Adunarea „ALBINEI”:

Sibiul 13 Maiu (Telegramă particulară).

Adunarea generală a esmis o comisie de codificare, constatătoare jumătate din membrii ai direcţiunii, jumătate din acţionari, care comisie va avea să-şi rezolve agendele până în Octomvrie, când se va convoca o adunare generală extraordinară.

Din nou au fost aleşi membrii ai direcţiunii: profesorul G. Dima, medicul Dr. Nic. Comşa şi Gheorghie Pop de Băseşti. Membrii noui aleşi: Dr. Ioan Mihai, Dr. I. Stroia, protopresbiterul Sibiului şi medicul Dr. I. Beu. Sedinţa adunării generale a decurs în mod exemplar.

Bibliografie.

»Căntece din război. II. Dor şi jale« adunate de Dr. Dintrie Cioloacă. Tiparul tipogr. deicezane, Caransebeş. Cuprinde pe 96 pagini 32 poezii frumoase şi interesante, d'ntre care unele prin profunzimea ideilor şi măiestria versificării ar putea face onoare ori-cărui poet de talent, sunt adunate şi sortate cu multă grijă în această broşurică simpatică, care ar fi bine să ajungă în mâna tuturor. Preţul 44 bani, şi se află de vânzare la toate librăriile.

Central Universi

Publicaţiune.

refeitoare la folosirea cânilor în afaceri de războiu.

După cum se vede din emi-sul Nr. 79022/916 20 b. a' Ministeriului de războiu reg. ung. - conducerea armatei - spre a crn-ţa cât se poate materialul de cai, intenţionează a folosi în locul unor anumite părţi de cai - un număr corespunzător de câni şi anume câni de tras.

Din acest motiv s-a dispus conscrierea la s-au şi conscriis câinii capabili pentru serviciul de tras, dar până acum încă neinstruiţi şi anume: doggenul german, bernhardinul cu părul scurt şi cu părul lung, neufundländerul, leonbergerul precum şi toate rasele de câni mai tari şi mai mari.

Corespunzător trebuinţelor câniilor vor fi luaţi în primire de Comanda militară reg. ung. din Nagyszeben pe calea municipiului nostru comitatens cu provocare la suscitatal emis ministerial şi cu arătarea locurilor de primire.

Primirea se va face pe lângă imediata plătire a obiectului primit.

Cu ocazia când se iau câinii în primire de către conducerea armatei se va face şi mărimea preţului cânelui, nu însă după calitatea rasei ci după capabilitatea cânelui, ca câne de tras.

Este deci în interesul posesorilor de câni, că dacă au câni capabili de tras cari însă până acum n-au fost aplicaţi la tras, să şi-i instrueze la această muncă.

Comanda armatei e gata de serviciu în cazuri excepţionale de a pune la dispoziţie aparatele căruşelor de câni necesare pentru instruirea cânilor, iară rugările pentru concederea acestui fapt sunt a se adresa la direcţiunea edilă a întăriturilor (Wien VI. Getreidemarkt 9). Aparatele dela căruşele de câni se vor restituţi la locurile de unde s-au primit atunci când câinii se iau în primire.

Brassó, în 7 Mai 1916.

Magistratul oraşenesc.

Recomandăm

cafeitorilor noştri Cafea: delarenumita noastră firmă din FIUME.

Aflând puţină Cafea, în decurs de 2 luni voui o constrâns a sista expediţiunile.

Recoman a vă provedea de timpuriu, căci sesuşte cu întârziere.

Cafea: Pe luna Maiu Nr. 9 Cuba bună 1 kgr. 12-K > 12 Cuba foarte fină 1 > 1250K > 16 Cuba specialitate 1 > 13-K > 106 Mixture Victoria 1 > 13-K 1 kgr. Tea rusască 20 Kor. (între Cafea se poate trimite şi 1/8 kgr. Tea). 5 kilograme se expediază francoat şi vămuit prin rambursă postală. NB. Ca să fiu cruţat de corespondenţă multă amintesc: că alte mărfuri la nici un caz nu pot trimite; deci nici zahăr sau Franck etc. nu se află.

În lipsă de Franck s'ş se folosească Orz prăjit (Kneipp) căci e foarte corespunzător.

Cu toată stima se roagă de sprijin:

F. A. Degan

comerciant de Cafea şi Tea în 1-10 Fiume. (Postafiók 163).

Noutate. --- Ciocoladă --- Noutate.

Aduc la cunoştinţa Oour. publică că am deschis un magazin modern aranjat cu Ciocoladă, Bonboane şi alte articole nouă în strada Vămei Nr. 36. Palatul Uzel. Rog sprijinul on. public.

Kästenbaum Mór.

7-10

Căsătorie.

Un bărbat văduv în etate de 40 de ani, cu avere de circa 115 jugăre catastrale, bine aranjată, bărbat în toată vigoarea, în scopul de a se căsători, caută o soţie în vârstă dela 30 până la 50 de ani, care să aibă chiar moşie şi mai mare ca a dănsului, ori bani gata până la 50.000 coroane. Epistole serioase provăzute cu fotografii mai nouă rog a se trimite sub adresa de mai jos.

La caz de neconvenire epistolele şi fotografiile se înapoiază. Discreţia e chestiune de onoare din ambele părţi.

I. Ch. Nr. 2

3-3 Nagyderzsida (Szilagy vm.)

Doamnelor române!

Curaţiţi podelele parchetate şi podelele de scânduri cu »Lavosin« »Lavosinul« curăţă fără vre-o căteneală cu rezultat surprinzător de frumos şi neîntrecut de nici un alt preparat. Aşchii de oţel, scumpul Terpentin sau Benzina nu vă mai trebuie! 1 dosă »Lavosin« (trebuie păstrat în loc recoros sau umed) costă numai 1 cor. 85 fil. şi ajunge pentru 9 podele parchetate sau de scânduri. Se capătă la Hermina Niemande n. de Banker Brassó, Târgul cailor 28.

Fondată 1823.

Fabrici de postav, stofe de modă şi tricotaş.

Wilhelm Scherg & Cie.

produc din lână curată, de calitate prima clasă,

Stofe de modă pentru bărbaşi de tot felu şi pentru ori ce scop. Stofe pentru costume de dame de o calitate şi cu desen. Stofe de uniforme pentru ofiteri şi amplaftei. Loden impregnavabil pentru turişti. Postavuri pentru ţărani şi postavuri fine. Pieduri pentru călătorie. Coperte de pat, Cergă pentru trăsuri; pentru cai, Covoare şi castorjachete.

Exclusiv numai fabricate din fabricele noastre în Brasov Dârste şi Timişul de jos.

De multecori premiate cu cele mai mari preşuri.

Magazinul de vânzare: Brasov Piaţa Franz Josef. 25-26

Subscrisa se recomandă, ca mijlocitoare la cumpărarea şi vânzarea de Case, pământuri, Vile, grădini, precum şi prăvăli şi locuinţe. Serviciu real.

Marie Friedmann

Şirul livadei Nr. 2 Tel. 45.

13-15

Altoi de viie

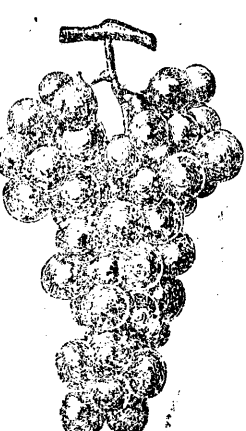
soiul american neted şi cu rădăcini diferite soiuri, garantând pentru veritabilitatea lor, furnizează în asortimentul cel mai bogat cunoscuta şi încrezuta firmă

»Kiskükülv-menti első szőlőltvány telep« Proprietar:

Frideric Caspari

Mediasz. (Medgyes) com. Târnava-mare (N. Kük-m.)

Cereşi preş curent ilustrat! Acest preş curent cuprinde toate scrierile de recunoştinţă scise din diferite regiuni ale ţării, în consecinţă înainte de a face comanda ori-care proprietar de vie poate cere informaţii verbale sau în scris dela persoane cunoscute relativ la încrederea de care se bucură numita pepinieră.

Proprietar: Tip. A. Muresianu: Braşov & Comp. Redactor responsabil: Ioan Laces

O datorință patriotică a fiecărui cetățean este să subscrie la al 4-lea împrumut de războiu.

Cea mai favorabilă plasare a banilor în hârtii de stat!

Subscriind la al 4-lea împrumut de războiu fiecare îndeplinește un act de cinste, conștiință și de conservare de sine.

Cu amănunte servesc toate băncile.

Important!

Important!

PUBLICAȚIUNE.

Serviciu de noapte cu schimbul în cele 6 farmacii din oraș.

P. T. locuitorii Brașovului, în special cei din orașul interior sunt necunoscuți, că de la 1 Mai a. c. se va introduce cu concesiunea autorităților serviciul de noapte cu schimbul. Prin urmare în fiecare lună serviciul de noapte îl va ține numai o farmacie din orașul intern cu schimbul, dela orele 8 seara până la 7 dimineața pentru cazuri urgente. Farmacia, care ține serviciul de noapte, va face vizibil acest lucru prin o lampă care va arde toată noaptea și pe care va sta scris „Serviciu de noapte” „Nacht dienst”. Bineînțeles toți Domnii medici cât și p. t. populațiunea vor fi înștiințați în fiecare lună la timp, care farmacie prevede serviciul de noapte.

Adestând o binevoitoare primire a acestei inovațiuni, care în treacă zis, este introdusă în multe părți ale Monarhiei noastre, semnează

cu toată stima
Farmacistii din orașul interior.

Dela 1 Ma pînă nelus 31 Ma serviciul de noapte îl va ține Farmacia „la Arap”
3-3 Târgul florilor Nr. 15.

Specialitate de apă minerală.

Isvorul MATILD din Bodok

este cel mai apreciat reprezentant al apelor minerale alcalice.

Apă minerală de primul rang care amestecată cu vin este superioară celorlalte ape minerale.

Bentura de predilecție a cercurilor celor mai înalte sociale

care în urma conținutului și îngrijirii conștientioase și curate a isvorului, se preferă din partea medicilor apei minerale mondiale renumite Gieshübler.

Cel mai bun semn

contra falsificărilor a apei minerale MATILD este limpezimea absolută până la cea din urmă picătură.

Depozit principal a apei MATILD în Brașov la firma E. O. & L. THEIL, Strada gării Nr. 25. Telefon 364 se capătă în cele mai multe prăvălii cu ape minerale și în restaurantele mai de frunte.

Cu toată stima

Administrația isvorului, Iosef György,

Șepsibodok (Ardeal).

97-200.

Cețiți și - Răspândiți Gazeta Transilvaniei.

Femei române!

Femei române!

Radicală revoluția în grijele casei!

Spălatul rufelor fără săpun, fără leșe!

Lemnele scumpe, cărbunii scumpi, săpunul esorbitant scump, timpul scump, adică totul, ce face cheltueli și osteneți cu spălatul rufelor, cruțați, chivernisiți cu: „Lavosin”.

„Lavosin”ul e cel mai recent, victorios, nevătămător preparat pentru spălatul rufelor. „Lavosinul” e garantat liber de clor. Cu „Lavosin” se spală rufele alb scilpitor fără foc sau numai cu apă lină (adică dătia caldășoară, dară nici decum caldă), fără osteneală: cețiți și urmați în creațiunea ea!

„Lavosinul” cruță rufele (nu se mai rape așa curând, că „Lavosinul” nu conține clor, care, cum se știe, mănâncă, prăpădește rufele în scurt timp, făcându-le sdrețe.

„Lavosinul” desinfectează rufele și le dă și miros plăcut.

1 1/4 kgr. „Lavosin” are puterea de spălat dela 3 kilograme de cel mai bun săpun (zis de simbure, nemțește kernseife).

1 dosă „Lavosin” costă numai 1 cor. 85 fil. și ajunge pentru spălatul rufelor din 2 săptămâni dela 6 persoane!!!

La fiecare dosă se dă în limba română instrucțiune tipărită despre modul cum să întrebuițăm „Lavosinul”.

„Lavosinul” e eminent pentru oteluri, spitaluri, sanatorii, internate, asiluri de săraci, casărmi, mănăstiri, spălătorii, băi etc.

Cu „Lavosin” se pot curăți și vase de lemn, podine, trepte (scări), ganguri etc.

Noua fabrică „Lavosin” în Viena

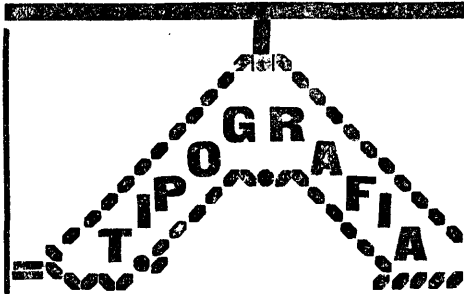
Kuhner și filii

Singura vânzare pentru Transilvania:

Hermine Niemandz născ. de Benkaer.

Brașov (Brassó) Târgul cailor Nr. 28.

(Pentru câteva comitate transilvănene încă libere primesc reprezentanți solvenți).

A. MUREȘIANU:
BRĂNISCE
& COMP

STRADA PRUNDULUI 15.

Modern aranjată în casele proprii, asortată cu tot felul de caractere de litere nouă, stă la dispoziția onor. clienți, cari doresc vre-o tipăritură ca Bilete de vizită, Bilete de logodnă, Bilete de nuntă, sau: cărți de școală, tipărituri de bancă etc. Ori ce fel de tipărituri se execută prompt și iute.

ABONAȚI GAZETA
TRANSILVANIEI.

a XXXII Loterie de binefacere r. ung.

pentru scopuri de binefaceri
Loteria conține 14885 câștiguri în suma totală de 475,000 Cor. cari se plătesc în bani gata

Câștigul principal 200,000 bani gata apoi

1 câștig principal de Cor. 30,000	10 Cost. cu Cor. 250 C. 2500
1 " " " " 20,000	20 " " 200 " 4000
1 " " " " 10,000	40 " " 150 " 6000
1 " " " " 5000	100 " " 100 " 10,000
5 " " a 100 Cor. 5000	200 " " 50 " 20,000
5 " " 500 " 2500	2500 " " 20 " 50,000
	1200 " " 10 " 12,000
	14885 Cost. cu C. 475000

Tragerea va urma în 15 Iunie 1916

Un los costa 4 Cor.

Losuri să capătă la direcția loteriilor (vama principală) la direcția gen. a loteriilor c. r. în Viena. S'afă la toate oficiile de poste, dasdije, vămuri și sare, stațiunile de căi ferate, la trafici zarafii atât în ungaria cât și în austria.

1-5

Direcția loteriilor reg. ung.

Culegător - tipograf

versat și în lucrări de accidentă află imediată aplicare în condiții favorabile la

Tipografia A. Mureșianu
Brănisce & Comp.

Brașov, strada Prundului Nr. 15.

A vs.

Am onoarea a aduce la cunoștința Onor. dame că am strămutat
Magazinul cu Corsete
din Budapesta la Brașov.

Comande pentru tot felul de corsete, legături de stomac se execută cu acurateță și prompt.

De o cercetare numeroasă se roagă
Fejér Lakabné
Strada porții 36,

28-75